

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор Сумського державного університету

_____ Б. П. Карпуша
_____ 2021 р.

ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

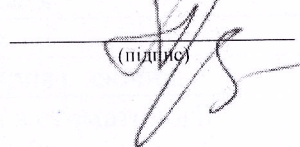
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Третій (освітньо-науковий) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Доктор філософії</u> (назва ступеня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>221 Стоматологія</u> (код та найменування спеціальності)

Суми
2021

Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Ради з якості Медичного інституту Сумського державного університету.

Протокол № 13 від 24 червня 2021 р.

Голова Ради з якості інституту (факультету)

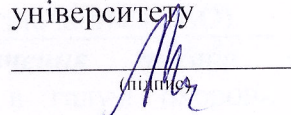

(підпис)

Прімова Л.О.
(прізвище, ініціали)

Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету.

Протокол № 1 від 18 серпня 2021 р.

Голова Ради з якості Сумського державного університету

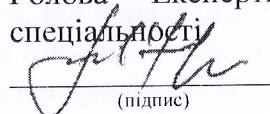

(підпис)

Васильєв А.В.
(прізвище, ініціали)

Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Експертної ради роботодавців зі спеціальності 221 Стоматологія .

Протокол № 13 від 24 червня 2021 р.

Голова Експертної ради роботодавців зі спеціальності

(підпис)

Сметанін М.О.
(прізвище, ініціали)

І ПРЕАМБУЛА

Цей Тимчасовий стандарт розроблений з урахуванням вимог «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (Постанова КМУ від 23.03.2016 р.) та діє до введення в дію офіційного Стандарту вищої освіти України.

Розроблено робочою проектною групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові		Науковий ступінь, шифр та назва наукової спеціальності	Вчене звання (за кафедрою)	Посада та назва підрозділу (за основним місцем роботи)
Керівник робочої проектної групи (гарант освітньої програми):	Лахтін Юрій Володимирович	д. мед. н., 14.01.22 – стоматологія	професор кафедри стоматології	завідувач кафедри стоматології
Члени робочої проектної групи:	Москаленко Павло Олександрович	к. мед. н., 14.01.22 – стоматологія	доцент кафедри стоматології	асистент кафедри стоматології
	Галич Людмила Вікторівна	к. мед. н., 14.01.22 – стоматологія	-	асистент кафедри стоматології
	Циганок Олександр Васильович	к. мед. н., 14.01.22 – стоматологія	-	асистент кафедри стоматології
	Кузенко Євген Вікторович	д. м. н. 14.03.02 – патологічна анатомія	доцент кафедри патологічної анатомії	доцент кафедри патологічної анатомії
	Білоконський В'ячеслав Володимирович	-	-	аспірант, гр. АСП.мі8-1
	Трофименко Віктор Юрійович	-	-	аспірант, гр. АСПмі-9.2/СМ
	Савченко Володимир Віталійович	к. мед. н., 14.01.22 – стоматологія	-	директор КНП «Обласна клінічна стоматологічна поліклініка» Сумської обласної ради

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Форми навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з стоматології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 22 Охорона здоров'я Спеціальність – 221 Стоматологія
Додаткові вимоги до правил прийому	Наявність раніше здобутого ступеня вищої освіти магістра (ОКР спеціаліста) зі спеціальності «Стоматологія». В окремих випадках - наявність сертифіката лікаря-спеціаліста з стоматологічних спеціалізацій (визначається ЗВО).
Опис предметної області	<p>Об'єкт(и) вивчення та/або діяльності: освітньо-наукові компетентності в галузі охорони здоров'я, які направлені на збереження здоров'я, зокрема стоматологічного, профілактику, діагностику та лікування патологічних процесів чи хвороб щелепно-лицевої ділянки людини.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні науково-прикладні задачі та/або проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності в сфері стоматології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та здобуття нових цілісних знань, навичок та вмій.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: теоретико-методологічні засади дослідження з позиції доказової медицини; поглиблене вивчення спеціальності за напрямком наукового дослідження.</p> <p>Методи, методики та технології: сучасні методи теоретичних, експериментальних та клінічних досліджень у сфері стоматології та суміжних медичних спеціальностей; методи статистичної обробки результатів досліджень та аналіз даних; методи та технології управління науковими проектами; презентація результатів наукових досліджень; захист інтелектуальної власності; методики педагогічної діяльності у вищій школі.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне обладнання та програмне забезпечення, що відповідають новітнім міжнародним практикам у галузі стоматології і медицини.</p>
Академічні права випускників	Можливість продовження підготовки на науковому рівні вищої освіти здобуття наукового ступеня доктора наук.

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання

Для здобуття освітнього рівня «доктор філософії» зі спеціальності 221 Стоматологія можуть вступати особи, які здобули освітній рівень «магістр»/ОКР «спеціаліст» за відповідною спеціальністю.

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС.

Не менше як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС відводиться на дисципліни вибору.

Для забезпечення здобувача компетентностями відповідно до Національної рамки кваліфікацій обсяг кредитів складає:

- здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант (ад'юнкт) проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі не менше 12 кредитів ЄКТС;
- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі 4-6 кредитів ЄКТС;
- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі не менше 6 кредитів ЄКТС;
- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі 6-8 кредитів ЄКТС.

Наукова складова освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії передбачає проведення власного наукового дослідження та публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

V Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері стоматології і суміжних медичних спеціальностей, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
----------------------------	---

Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК02. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК04. Здатність розробляти проєкти та управляти ними, реєструвати права інтелектуальної власності</p> <p>ЗК05. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні</p> <p>ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини.</p> <p>СК02. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК03. Здатність представляти та обговорювати результати своєї наукової роботи державною та іноземною мовою в усній та в письмовій формі, опрацьовувати наукову літературу з медицини та стоматології та ефективно використовувати нову інформацію з різних джерел.</p> <p>СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.</p> <p>СК05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.</p>

VI Нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформульований у термінах результатів навчання

<p>РН01. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, концептуалізацію та реалізацію наукових проєктів, управління науковими проєктами, складення пропозицій щодо фінансування досліджень та/або проєктів, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>РН02. Опанування іноземної мови на рівні достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової діяльності іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних професійних, наукових та навчальних публікацій з відповідної тематики.</p> <p>РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень.</p> <p>РН04. Застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, зокрема статистичні методи медико-біологічних досліджень, системне та прикладне програмне забезпечення, новітні практики використання інформаційних систем та комунікації в охороні здоров'я.</p> <p>РН05. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти медичної</p>
--

направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини з урахуванням сучасних тенденцій, автономності та відповідальності.

PH06. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології при викладанні фахових стоматологічних дисциплін, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

PH07. Планувати дослідження та проводити його відповідно до принципів біоетики, належної клінічної практики (GMP).

VII Наукова складова

Науково-дослідницька робота аспірантів є невіддільною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні та наукові завдання. Вона здійснюється за індивідуальним планом під керівництвом наукового керівника за підтримки та консультування з боку провідних фахівців, долучених до реалізації освітньо-наукової програми.

Елементами наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури є:

- складання плану та розробка робочих гіпотез дослідження під науковим керівництвом провідних учених;
- проведення досліджень та апробація отриманих результатів на підприємствах та в організаціях;
- презентація та обов'язкове обговорення результатів досліджень на регулярних наукових семінарах, а також конференціях та інших наукових заходах;
- участь у міжнародних дослідницьких проєктах та програмах обміну;
- підготовка та публікація статей у фахових наукових виданнях;
- написання та представлення до захисту дисертації.

Допуском до захисту є наявність достатньої кількості опублікованих наукових праць та повністю виконаний індивідуальний навчальний план.

Основним завданням організації діяльності молодих вчених за навчальною програмою «доктор філософії» є створення дослідницької інфраструктури та залучення молодих вчених до виконання фундаментальних та прикладних досліджень.

Відповідно до переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок та стратегії розвитку СумДУ, а також відповідно до потреб світової та вітчизняної науки, за спеціальністю «Стоматологія» в СумДУ сформувався наступні напрями наукових досліджень аспірантів:

1. «Стоматологічні аспекти мовленнєвих порушень» (№ держ. реєстрації 0120U101441):

- Набуті порушення звуковимови та їх корекція у хворих з запальною патологією тканин пародонта;
- Мовленнєві порушення та їх корекція при дислокаціях внутрішньо-суглобового диска скронево-нижньощелепного суглобу.

2. «Клініко-лабораторне обґрунтування застосування сучасних медичних технологій в діагностиці, лікуванні та профілактиці захворювань органів порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки» (№ держ. реєстрації 0121U113582):

- Морфологічний стан слинних залоз і біофізичні властивості ротової рідини при підвищеній стертості зубів;

- Порівняльна оцінка впливу остеопластичних матеріалів на репаративні процеси в кістковій тканині при дефектах альвеолярного відростку різного генезу;
- Оптимізація реставрації зубів у хворих на цукровий діабет II типу декомпенсованого перебігу;
- Удосконалення аугментації альвеолярного відростка при безпосередній та одноетапній імплантації з використанням синтетичного матеріалу;
- Застосування телемедичних технологій на етапах ортопедичного стоматологічного лікування;
- Вдосконалення методів протезування при частковому руйнуванні коронкової частини зубів бічної ділянки у пацієнтів з дисфункцією скронево-нижнещелепного суглоба;
- Клініко-лабораторне обґрунтування оптимізації відновлення зубів при мезіально-оклюзійно-дистальних каріозних ураженнях;
- Визначення залежності відтінку кольору зуба від макроскопічних та морфологічних змін оптичної щільності твердих тканини;
- Вплив реставрацій фронтальної групи зубів на стан скронево-нижнещелепного суглоба.

Зважаючи на існуючу інфраструктуру, наявність сучасних лабораторій та центрів, ці напрями є пріоритетними та мають забезпечити зростання якості наукових досліджень, залучення талановитої молоді до наукового процесу а також сприяти зростанню кількості науково-дослідних робіт та грантів. Лабораторії «Біонаноккомпозит» та «Центр колективного користування науковим обладнанням» забезпечені сучасним аналітичним обладнанням та активно займаються впровадженням технологій тканинної інженерії в рамках даного напрямку в СумДУ. Для забезпечення виконання наукових досліджень за основними науковими напрямами планується розширення можливостей наукових досліджень та диверсифікація джерел їх фінансування, а також стимуляція участі молодих вчених у конференціях та професійних об'єднаннях. Міжнародна діяльність молодих вчених також є одним з пріоритетних напрямків, що відображається в зростанні кількості довгострокових наукових стажувань здобувачів освіти за програмами HORIZON-2020, ERASMUS+, Era-Net, CRDF, DAAD. Інтеграція молодих вчених в європейський науковий простір відбувається через їх участь у професійних об'єднаннях, в основному за напрямами їх досліджень.

VIII Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у Сумському державному університеті. Вчена рада Сумського державного університету має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти</p>
--	---

	<p>документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)</p>	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері медицини або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає проведення власного оригінального дослідження, результати якого мають наукову новизну та практичну цінність. Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Експертна комісія Медичного інституту вивчає питання про наявність або відсутність у ній текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело. З метою забезпечення дотримання етичних та морально-правових принципів проведення науково-дослідних робіт, дисертаційних досліджень та клінічних випробувань лікарських засобів в Медичному інституту СумДУ створено постійно діючу комісію з питань дотримання біоетики при проведенні експериментальних та клінічних досліджень. У своїй діяльності Комісія з біоетики керується принципами сумлінного виконання випробувань і клінічних досліджень (Якісної Клінічної Практики / GCP, Якісної Лабораторної Практики/GLP, Якісної Статистичної Практики /GSP, Якісної Виробничої Практики/GMP) та охорони і гуманного ставлення дослідників до лабораторних тварин відповідно до чинного законодавства, нормативних документів та міжнародних стандартів. Комісія з біоетики надає дозвіл на проведення всіх досліджень та надає оцінку дотримання вимог з біоетики після їх завершення. З метою удосконалення процедури експертизи дисертаційних робіт та НДР, які виконані аспірантами на кафедрах Медичного інституту створено постійно діючу комісію з перевірки первинної документації наукових досліджень, за результатами розгляду якої готується акт перевірки первинної документації в якому міститься перелік первинної документації з виконаної дисертаційної роботи (НДР) та її відповідність завданням і обсягу проведеного дослідження Для проведення попередньої експертизи здобувача ступеня доктора філософії та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів здобувач представляє роботу до прилюдного захисту на засідання апробаційної ради Медичного інституту з попередньої експертизи дисертаційних робіт з клінічної медицини. Дисертаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті університету. Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.</p>

IX Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Сумському державному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості),

що передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ЗВО, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Матриця відповідності компетентностей доктора філософії за спеціальністю 221 Стоматологія та компетентностей за НРК (за 8 рівнем).

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Автономія та відповідальність Ав1 демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Загальні компетентності				
ЗК01	Зн1	Ум2, Ум3		Ав2
ЗК02	Зн1	Ум3	К1	Ав1
ЗК03	Зн1	Ум3	К1	Ав1
ЗК04	Зн1	Ум3	К1	Ав1
ЗК05	Зн1	Ум2, Ум3	К1	Ав1, Ав2
ЗК06			К1, К2	Ав2
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	Ав1
СК02	Зн1	Ум2		Ав1
СК03	Зн1	Ум2, Ум3	К1, К2	Ав1, Ав2
СК04	Зн1	Ум3	К1, К2	Ав2
СК05	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	Ав1
СК06	Зн1	Ум1, Ум2	К1, К2	Ав1

Таблиця 2

Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей зі спеціальності 221 Стоматологія

Результат и навчання	Компетентності											
	Інтегральна компетентність											
	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові) компетентності					
	З К 0 1	З К 0 2	З К 0 3	З К 0 4	З К 0 5	З К 0 6	С К 0 1	С К 0 2	С К 0 3	С К 0 4	С К 0 5	С К 0 6
PH01	+	+	+	+	+		+		+		+	+
PH02						+			+			
PH03	+	+	+		+		+		+		+	+
PH04	+				+		+		+		+	+
PH05		+	+	+	+		+	+			+	+
PH06	+	+				+		+	+	+		+
PH07	+	+	+		+		+	+			+	+